

**Selectiebesluit archeologische monumentenzorg
Gemeente Vught**

**Cromvoirt, St. Lambertusstraat 102 - 102a
(Gemeente Vught)**

**Een bureauonderzoek en inventariserend
veldonderzoek (BO en IVO-O)**

Salisbury Archeologisch Rapport 336

***Salisbury Archeologie
(conceptversie rapport)***

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Opsteller		senior archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch, afdeling SO/Erfgoed	30-04-2020	
Controle		senior archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch, afdeling SO/Erfgoed	30-04-2020	
Controle Gemeente Vught		beleidsadviseur Leefbaarheid, gemeente Vught, afdeling ontwikkeling	07-05-2020	

1 Inleiding

In opdracht van BRO heeft Salisbury Archeologie archeologisch vooronderzoek uitgevoerd voor het plangebied St. Lambertusstraat 102-102a te Cromvoirt ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging voor het toevoegen van een bouwvlak voor één woning.

Het archeologiebeleid van de gemeente Vught is vastgelegd in het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied 2011'. Het plangebied valt geheel binnen een zone met een hoge trefkans; voor dergelijke gebieden is het volgende vastgesteld:

Het is op of in de gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden verboden ter plaatse van de aangeduide waarden de volgende werken en/of werkzaamheden buiten het bouwvlak te verrichten:

- afgraven, vergraven, egaliseren;
- draineren, onderbemalen, graven sloten dieper dan 1 m;
- verharding oppervlakte van minimaal 100 m², aanleg leidingen dieper dan 1 m.

Aangezien voor de voorgenomen plannen afgraving noodzakelijk is, worden de vastgestelde vrijstellingsgrenzen overschreden en is een archeologisch onderzoek noodzakelijk.

De gemeente Vught is - als bevoegde overheid - nu gevraagd het onderzoek te beoordelen en een selectieadvies op te stellen. Het rapport is daartoe voorgelegd aan de afdeling SO/Erfgoed van de gemeente 's-Hertogenbosch.

1.1 Het plangebied

Het plangebied is gelegen aan het adres St. Lambertusstraat ong. (tussen nrs 102 en 102a) te Cromvoirt. In het N. wordt het plangebied begrensd door de St. Lambertusstraat. Ten O. van het plangebied (St. Lambertusstraat 102) staat een gebouw, waarin een detailhandel gevestigd is. Aan de W.-kant (St. Lambertusstraat 102a) van het plangebied staat een gesplitste woonboerderij. Op dit moment is het plangebied in gebruik als tuin. Kadastraal staat het bekend als Vught, sectie I en nr. 741. Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 780 m². Voor de ligging en exacte begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar het rapport van Salisbury.

1.2 Aard van de bedreiging

De initiatiefnemer is voornemens in het gebied een seniorenwoning te realiseren. De nieuwe woning komt te liggen aan de straatkant, op 3 m vanaf de N. perceelsgrens. De woning krijgt een omvang van 7 x 8 m; ook worden er twee parkeerplaatsen aangelegd. De riolering zal waarschijnlijk worden aangesloten op het bestaande rioleringsstelsel onder de St. Lambertusstraat. De verstoringsdiepte van de ingrepen is nog niet bekend. De kans dat bij de voorgenomen bodemingrepen mogelijk aanwezige archeologische waarden worden beschadigd of zelfs worden vernietigd, is daarbij groot.

2 Archeologisch onderzoek

Salisbury Archeologie heeft in februari/maart 2020 het volgende onderzoek uitgevoerd:

Soldaat, M., en G. Aalbersberg, 2020: Cromvoirt, St. Lambertusstraat 102-102a (Gemeente Vught) - Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (BO en IVO-O) - Salisbury Archeologisch Rapport 336 - versie concept, v. 2.1 - 11 maart 2020.

Dit rapport dient tevens als *bijlage 6* van het ontwerp-bestemmingsplan van BRO. Dit bestemmingsplan zal - in een ander document - worden beoordeeld voor de aspecten Cultuurhistorie en Archeologie.

2.1 Onderzoeksmethode

Doel van bureauonderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en in de omgeving (onderzoeksgebied) van het plangebied. Op basis van de verkregen informatie wordt een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied opgesteld. Hierin wordt beschreven of er archeologische resten aanwezig (kunnen) zijn in het plangebied, wat de potentiële aard en omvang van de voorgenomen werkzaamheden zijn en of deze een bedreiging vormen voor het bodemarchief. Indien dit het geval is, wordt geadviseerd op welke wijze hiermee in het vervolgtraject van de plannen rekening dient te worden gehouden.

Doel van het booronderzoek is het toetsen van de gespecificeerde verwachting. Er zijn 6 boringen regelmatig verspreid over het plangebied geplaatst. Alle boringen zijn gezet met een Edel-man-boor (7 cm Ø) tot 25 cm in de C-horizont van het dekzand; einddiepte van de boringen varieert tussen 0,85 en 1,10 m -mv. Opgeboorde materiaal is met de hand onderzocht op aanwezigheid van archeologische indicatoren. Boringen zijn beschreven conform NEN 5104 en ASB 5.2.

Het gehele onderzoek is uitgevoerd conform de beoordelingsrichtlijn SIKB 4000 (v. 4.1) met bijbehorende protocollen (KNA 4.1) 4002 en 4003.

2.2 Conclusie onderzoek (verkort)

In het bureauonderzoek is een *hoge* verwachting opgesteld voor de top van het pleistocene dekzand. Hierin kunnen archeologische resten voorkomen uit de periodes Laat-Paleolithicum t/m Nieuwe Tijd. Ook wordt in het plangebied een esdek verwacht. Uit de periodes Laat-Paleolithicum t/m Vroege Middeleeuwen worden resten verwacht die verband houden met tijdelijke kampementjes, nederzettingen, landbouwactiviteiten en/of begravingen. Op basis van historische kaarten worden er geen restanten van bebouwing uit de Nieuwe Tijd verwacht. Vermoedelijk is het plangebied al vanaf de Late Middeleeuwen in gebruik geweest als bouwland en resten uit deze periode zullen verband houden met agrarische activiteiten. Sporen kunnen zich in of direct onder het esdek bevinden; vondsten uit deze periodes kunnen zich bevinden in het esdek.

De archeologische verwachting is getoetst door middel van een verkennend booronderzoek. Hierbij is een laagopeenvolging aangetroffen van esdek op dekzand. Het esdek varieert in dikte tussen 30-100 cm. In één van de boringen is het esdek tot 0,3 m -mv verstoord. In het dekzand zijn, met uitzondering van een BC-horizont in 2 boringen, geen restanten van een podzolbodem meer aanwezig. Het is zeer aannemelijk dat de oorspronkelijke top van het dekzand is verdwenen bij het ontstaan van het esdek of latere landbewerking. Dit betekent dat een eventueel archeologisch vondstenniveau uit de periodes Laat-Paleolithicum t/m Vroege Middeleeuwen niet meer intact aanwezig is. Ook kunnen sporen onder het esdek deels verstoord zijn geraakt door de aanleg van het esdek en door landbewerking. Dieper ingegraven sporen, zoals paal- en/of waterkuilen of greppels kunnen wel nog aanwezig zijn. Ook kunnen sporen van landbewerking uit de Late Middeleeuwen nog intact onder het esdek aanwezig zijn.

2.3 Advies Salisbury Archeologie

Salisbury adviseert om vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven (IVO-P) uit te voeren. Onder een esdek is meestal alleen sprake van een archeologisch sporenniveau; een eventuele vondstlaag is vaak verdwenen bij het aanleggen van het plaggendeek en daarmee verbandhoudende landbouwactiviteiten. Doel van dit proefsleuvenonderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting. Het onderzoek zal moeten aantonen of er sprake is van een vindplaats en de aard, omvang en datering hiervan vaststellen. De bodemin-grepen ten behoeve van de nieuwbouw zullen binnen en direct rondom het bouwvlak plaatsvinden. Geadviseerd wordt dan ook om het onderzoek met name te richten op dit deel van het plangebied. Vanwege de geringe omvang ervan (ca. 780 m²) wordt geadviseerd om, indien er sprake is van een behoudenswaardige vindplaats door te starten naar een opgraving om kosten te besparen en de doorlooptijd te verkorten. Met betrekking tot deze bevindingen en aanbevelingen dient contact opgenomen te worden met het bevoegd gezag, de gemeente Vught.

3 Beoordeling namens/door de Gemeente Vught

Het rapport voldoet aan de huidige wet- en regelgeving en is op zich goed opgesteld en maakt een advies/besluit mogelijk; voor de definitieve versie zijn echter de volgende op-/aanmerkingen nog wel van belang:

- alg. er is in het rapport zowel sprake van een “bevoegde overheid” als van een “bevoegd gezag”; dit graag in één lijn brengen; “bevoegde overheid” heeft daarbij de voorkeur;
- p. 13 met opdrachtgever wordt waarschijnlijk *initiatienemer* bedoeld; BRO is dan wel opdrachtgever voor het uitgevoerde archeologisch onderzoek - dit rapport -, maar BRO is niet de *initiatiefnemer*, dat is XXXX; graag hier en mogelijk ook op andere plaatsen in het rapport aanpassen; feitelijk is XXXX - in dezen - niet relevant en hoeft ook niet benoemd te worden, maar verwarring moet worden voorkomen;

- p. 27 eerste alinea, voorlaatste zin : “ ... Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB 2.0).¹⁹ ” ; waarschijnlijk wordt bedoeld ASB 5.2 ? ; controleren/aanpassen ;
- p. 35 de kolom *horizont* is onvolledig ingevuld ; A-horizont en daarin voorkomende *differentiatie* ontbreekt volkomen ; aanvullen !

We gaan er vanuit dat deze op-/aanmerkingen worden bekeken en in voldoende mate worden verwerkt in de definitieve versie van dit rapport.

3.1 Selectieadvies Gemeente Vught

Gezien het voorgaande kan de gemeente wel al instemmen met de inhoud en strekking van het rapport en met het advies van Salisbury om - *binnen de lopende AMZ-cyclus* - eerst nog nader onderzoek noodzakelijk te achten.

Bovenstaande op-/aanmerkingen dienen te zijn verwerkt in de volgende, definitieve versie van het rapport. Dit dient dan nog een keer formeel te worden voorgelegd ter beoordeling. Na goedkeuring zal die versie (*procedureel*) worden vastgesteld.

Dit betekent ook dat nog niet mag worden begonnen met bodemversturende activiteiten in het plangebied.